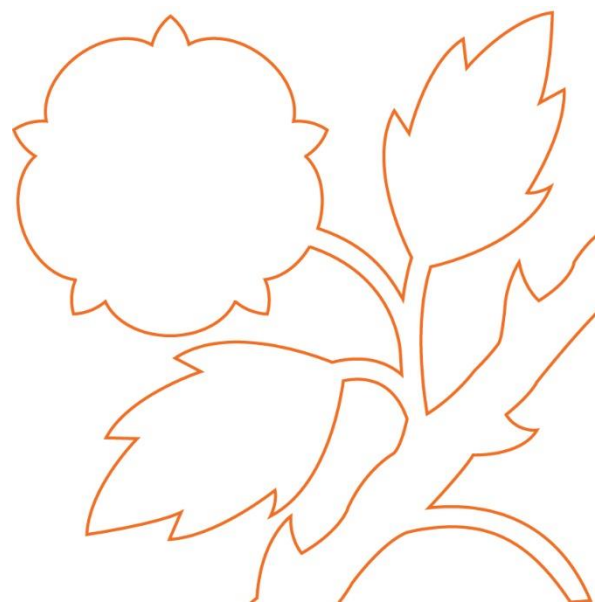

LANGELAND
KOMMUNE

Budgetaftale
mellem
Socialistisk Folkeparti,
Socialdemokratiet,
Det Konservative Folkeparti,
Venstre, Liberal Alliance,
Peder Hansen (løsg.) og Brian Dalsgaard (løsg.)
for
Budget 2025-2028

BUDGETAFTALE FOR 2025-2028

Denne aftale er indgået mellem Socialistisk Folkeparti, Socialdemokratiet, Det Konservative Folkeparti, Venstre, Liberal Alliance, Peder Hansen (løsg.) og Brian Dalsgaard (løsg.)

Budgetaftaleparterne er enige om at fremlægge et fælles budgetforslag til Kommunalbestyrelsens 2. behandling den 7. oktober 2024.

Langeland Kommune er fortsat udfordret af ringe økonomiske grundvilkår, et stigende udgiftspres og en utilstrækkelig udligningsordning. Derfor er der enighed om, at et budget med en fast hånd på driftsudgifterne er den eneste ansvarlige vej fremover. Et bredt flertal i Kommunalbestyrelsen er enige om, at der er nødt til at være fokus på at nedbringe driftsudgifterne på langt sigt. Det tror vi er forudsætningen for at blive socialt, økonomisk og miljø- og klimamæssigt bæredygtig. Derfor er vi parate til at foretage investeringer, som både kan understøtte vores erhvervs- og bosætningsindsats og som på længere sigt nedbringer driftsudgifterne på dagtilbudsområdet. Men de markante anlægsinvesteringer kan ikke skjule, at vi også gennemfører besparelser, som får virkning i langelændernes dagligdag. Med denne aftale tager et bredt flertal af Kommunalbestyrelsen et fælles ansvar for Langeland Kommunes fremtid.

Bæredygtige rammer

På tværs af aftaleparterne er der enighed om, at skoleområdet har brug for ro. Derfor ligger skolestrukturen fast i resten af valgperioden. Centralt i aftalen står et politisk ønske om en bæredygtig anlægs- og bygningsmasse. Derfor har vi prioriteret en række anlægsprojekter i vores kommunale havne. Havnene er mange sejleres og turisters førstehåndsindtryk af Langeland. Samtidig er havnene rammen om mange langelænderes arbejds- og fritidsliv. Derfor skal de selvsagt have en rimelig og sikker stand. Samtidig spiller havneanlæggene en væsentlig rolle i realiseringen af bygge- og anlægsprojekterne i SHORES.

De konkrete anlæg i SHORES Langeland er sammen med den lange række af fællesskabende aktiviteter ved vores kyster en afgørende brik i Langeland Kommunes strategiske satsning på erhverv-, kultur- og turisme. Havnene er således vigtige dele i vores bosætningsindsatser. Derfor er parterne enige om, en fireårig investeringsplan, omfattende de fire kommunale havne Bagenkop Havn, Rudkøbing Havn, Ristinge Havn og Strynø Havn. Samtidig har vi prioriteret driften af SHORES fremover, ligesom vi afsætter midler til at sikre den fortsatte høje kvalitet i vores erhvervs-, kultur- og turismeindsats.

Som nævnt er kysterne en af Langeland Kommunes særlige tiltrækningsværdier. Derfor har vi prioriteret at afsætte midler til at sikre, at der også vil være toiletfaciliteter ved Ristinge Strand efter Naturstyrelsens planlagte lukning af den nuværende toiletbygning. Det forudsætter dog, at administrationen finder en løsning, som kan gennemføres i overensstemmelse med gældende planlægning og lovgivningen. Samtidig har vi fokus på at forbedre vilkårene for autocamperturismen på kommunens havnenære arealer.

I arbejdet med at udvikle Langeland Kommunes klimahandlingsplan blev der fra personalet peget på, at den nuværende struktur i Midtlangeland Dagtilbud var uhensigtsmæssig både set fra et snævert miljøbelastningsperspektiv og fra et økonomisk perspektiv. Den nuværende bygningsmasse er

både utilfredsstillende isoleret, uhensigtsmæssigt indrettet og fordelt på flere matrikler. Der er som udgangspunkt gode grunde til at bevare og renovere sunde og gode bygninger. Men parterne er enige om, at udgifterne til renovering af alle de nuværende bygninger formentlig ikke vil stå mål med gevinsten.

Det er derfor parternes overbevisning, at driften ved en ny institution vil kræve færre udgifter til både personale, opvarmning og logistik i øvrigt. Samlet er parterne enige om, der i budgetaftalen for 2025 fastsættes en finansieringsmodel for en ny daginstitution af en størrelse, som tager afsæt i børnetalsprognosen.

Partierne bag budgetaftalen forpligter sig til at samle Midtlangeland Dagtilbud på færre matrikler, og etablere en ny daginstitution ved Ørstedskolen, når der foreligger et beslutningsgrundlag i marts 2025. Beslutningsgrundlaget indeholder en analyse af behovet for renovering/nybygning af en institution, der omfatter området Midtlangeland Dagtilbud. Herunder afklares, om en del af en ny institution kan rummes i eksisterende rammer på Ørstedskolen.

Forslaget udarbejdes af en rådgiver, som der indgås aftale med på Klima- Trafik- og Teknikudvalgets møde i oktober 2024. Rådgiveren indgår i et tæt samarbejde mellem personale, forældre, fagudvalg og forvaltning.

Som led i denne proces vil det blive undersøgt eksisterende rammer for dagtilbud i kommunen. Formålet er at vurdere, om der er mulighed for at anvende eller omdanne eksisterende faciliteter til at imødekomme behovet for daginstitutionspladser. Dette skal bidrage til at sikre en effektiv udnyttelse af Midtlangeland Dagtilbuds ressourcer og minimere unødige omkostninger.

Der nedsættes en politisk følgegruppe bestående af repræsentanter fra aftaleparterne.

Når byggerådgiverens projekt og analyse er tilendebragt, skal aftaleparterne opnå enighed om det videre arbejde.

Finansieringsplanen fordeler sig sådan, at der i 2025 optages lån for 24 mio. kr. Udnyttelse af lånedispen- sation på 24 mio. kr. vil medføre en årlig udgift til renter og afdrag på ca. 1,7 mio. kr., som indregnes i budgettet i lånets løbetid på 25 år. Derudover afsættes 21 mio. kr. fra anlægsbudgettet i 2026.

Det er fortsat ambitionen, at Langeland Kommunes bilpark gradvist skal udskiftes, så alle fossilbrændselsbiler bliver erstattet af eldrevne biler. Parterne er derfor enige om, at der skal indhentes tilbud på forskellige modeller for, hvordan sådan en udskiftning af bilflåden kan gennemføres, hvor hurtigt det kan ske, hvad det koster og forslag til finansieringsmodeller. Der skal i tilbuddene tages højde for, hvordan opladningsinfrastrukturen kan udvides i takt med udskiftningen af bilerne. I midten af 2025 mødes aftaleparterne og træffer beslutning om gennemførelsen af udskiftningen til elbiler i Langeland Kommune.

Budgetkatalog for 2025

Det er aftalt, at nedenstående forslag fra budgetkataloget gennemføres. Dermed ændres følgende fra 1. behandlingen af budgettet:

- Energirenovering, herunder varmestyring i kommunale bygninger (forslag 7), som dog hæves til 300.000 kr.

- Salg af nye udstykninger i Rudkøbing ved Rue Mark, Strandlystvej, Møllebakken og Vejlen (forslag 8)
- Administrative effektiviseringer (forslag 25)

Økonomiudvalget ønsker, at drøfte kriterierne i forhold til Kulturpuljen (forslag 17), Udviklingspuljen (forslag 18) og eventuelle andre relevante puljer i 1. kvartal 2025

Veje til økonomisk bæredygtighed

Vi er enige om, at der skal gennemføres yderligere besparelser for 3,0 mio. kr. i 2025 faldende til 2,6 mio. kr. i 2028, der fordeler sig således:

Alle forslag anført i 1.000 kr. i 2025-niveau	2025	2026	2027	2028
Udbud af den daglige bankforretning	-200	-200	-200	-200
Borgerrådgivning, fastholdelse af serviceniveau	-45	-90	-90	-90
Forsikringer på motorkøretøjer	-300	0	0	0
Abonnementer og kontingenter	-70	-70	-70	-70
Private opholdssteder for børn, kendte sager	-300	-300	-300	-300
Voksensocialt område	-500	-500	-500	-500
Rammebesparelse: Borger, social og arbejdsmarked	-200	-200	-200	-200
Lønforhandlingspulje til fordeling ophører	-500	-500	-500	-500
Tværfprofessionelt samarbejde vedr. PPR	-229	-229	-229	0
Justering af tidligere opskrivning af indtægter vedrørende børnehaven Vejlen, Simmerbølle og Vuggestuen Midt	-300	-300	-300	-300
Børnehaver i andre kommuner	-60	-60	-60	-60
IT-personale på skolerne	-100	-100	-100	-100
Reduktion på ledelse og administration i dagplejen	-159	-159	-159	-159
Reduktion i læringssekretariatet (pladsanvisningen)	-75	-75	-75	-75

Det er aftalt, at de tidligere besluttede besparelser på Ældre- og Sundhedsudvalgets område på 7,0 mio. kr. årligt fra 2025 udmøntes over fire år frem mod 2028:

Beløb angivet i 1000 kr. (2025 niveau)	2025	2026	2027	2028
Effekt af ny rehabiliteringsstrategi	1.000	2.000	2.000	2.000
Flådestyring/omlægning af ruter	500	500	500	500
Ny organisering	1.000	1.500	1.500	1.500
Rengøring på plejecentre	100	100	100	100
Hjælpemiddeldepot – tilpasning til politisk besluttet serviceniveau	300	300	300	300
Rammebesparelse i overslagsårene (løbende effektiviseringer)		850	1.700	2.555

Parterne anerkender, at en ny organisering i sig selv ikke medfører en besparelse. Men den konkrete indsats bringer ledelsen tættere på medarbejderne. Det vil skabe rum for refleksion og sparring, samt styrke trivslen, den faglige kvalitet og nedbringe sygefraværet.

Ved at udskyde ansættelsen af ny Ældre- og Sundhedschef til efter gennemførelsen af den nye organisering, forventes en engangsbesparelse på Økonomiudvalgets område på 0,4 mio. kr. i 2025.

Implementeringen af beslutningerne forberedes umiddelbart efter Kommunalbestyrelsens 2. behandling af budgettet.

Vi har bemærket, at sygefraværet er inde i en gunstig udvikling. Vi anerkender også, at mange medarbejdere slet intet sygefravær har, og at langt de fleste medarbejdere har et beskedent sygefravær. Men det ændrer ikke ved, at vi bredt set ikke er i mål med at bringe sygefraværet længere ned. Derfor ønsker vi, at sidste års udvidelse af HR-funktionen til understøttelse af særligt ældreområdet bringes endnu tættere på ledelsen og MED-organisationen i Ældre- og Sundhed. Samtidig har vi besluttet, at sygefraværet i den øvrige drift skal bringes yderligere ned, derved spares i 2025 minimum 300.000 kr. årligt hen over overslagsårene.

Der er enighed om, at parterne mødes primo 2025 for at undersøge mulighederne for at tilpasse normeringerne til lovkravet om minimumsnormering og samtidig varetage inklusionsopgaven.

Det er for budgetaftaleparterne tydeligt, at gennemførelsen af de mange besparelser rundt om i organisationen kun kan realiseres, hvis ledelse og personale indgår i en konstruktiv dialog med respekt for hinanden og for kerneopgaven. Det skal ske med bevidstheden om, at de politiske beslutninger skal føres ud i livet.

Øvrige tiltag

Trods et meget henholdende budget, er parterne enige om en række mindre udvidelser. Det omfatter midler til at bevare Rebellens kor til koncerter på Langeland og en udvidelse af landsbyedelordningen. Vi styrker vores naturformidling og naturdannelse i folkeskolerne, som vi meget gerne ser ske i samarbejde med Geopark Sydfyn og andre. Samtidig har vi prioriteret lejrskole til et klassetrin i udskolingen. Langeland Kommune fortsætter sit medlemskab af Femern Belt Development.

Handleplan GDPR

For aftalepartierne er det yderst vigtigt at kommunen forvalter borgernes data med omhu og med respekt for EU-Persondataforordningen (GDPR). Ansatte og borgere skal være sikre på, at deres personoplysninger fuldt og helt håndteres af Langeland Kommune i overensstemmelse med den hjemmel kommunen har til at behandle data. Det handler med andre ord om medarbejdernes og borgernes tillid.

Derfor styrker aftalepartierne indsatsen via denne budgetaftale. Der afsættes 600.000 kr. årligt til at til at understøtte organisationen med opfyldelse af kravene i EU-Persondataforordningen. Det omfatter også det kontinuerlige ledelsesmæssige fokus på opfyldelse af lovgivningsmæssige og anbefalede krav på det digitale område fra bl.a. KL, regeringen, styrelser, ministerier og tilsyn.

Anlægsbudget for 2025-2028

Der er afsat 91,3 mio. kr. til anlægsprojekter i 2025-2028. Der henvises til budgetforhandlingsoversigten i forhold til den nærmere specifikation.

Klimasikring og energirenovering af bygninger fortsætter. Med aftalen sikrer vi etableringen af en sygeplejeklinik i nord.

Trafikdæmpende foranstaltninger og vejvedligeholdelsen styrkes.

Vi har besluttet at bruge en overførsel på 0,3 mio. kr. fra 2024 til sikker cykelvej mellem nord og syd. Samtidig vil vi have fokus på de trafikale forhold i Rudkøbing, herunder særligt trafikafvikling og parkering.

Herudover afsættes midler til projektering af et cykelinfrastrukturprojekt. Som en del af Langelands deltagelse i det fælles fynske turismesamarbejde prioriterer aftaleparterne 525.000 kr. på anlægsbudgettet over de næste to år til cykelknudepunktnetværk. Midlerne fordeles med 158.000 kr. i 2025 og 367.000 kr. i 2026. Etablering af cykelknudepunktnetværket inkl. skiltning mv. løber op i 2,1 mio. alene for de 274 km. langlandske cykelveje. De sidste tre fjerdedele finansieres via fondssøgninger. I forhold til turismen giver cykelknudepunktsnetværket nye muligheder for reelt at kommercialisere outdoorproduktet, hvilket er afgørende for at sikre, at fremgangen i outdoorturismen også omsættes i bæredygtig vækst og erhvervs muligheder. Det er muligt, fordi etableringen af cykelknudepunktsnetværk gør, at turisterne lettere kan ledes frem til oplevelser, spisesteder og overnatninger mv. end det kan gøres nu.

Der optages lån for 24,0 mio. kr. i 2025 og afsættes 21,0 mio. kr. i 2026 til finansieringsramme for en ny daginstitution. Udmøntningen besluttet endeligt af aftaleparterne når der foreligger et beslutningsgrundlag i marts 2025. Denne investering skal ses i sammenhæng med adgangen til lånepuljen til anlæg i 2025. Udnyttelse af lånedispensation på 24 mio. kr. vil medføre en årlig udgift til renter og afdrag på ca. 1,7 mio. kr., som indregnes i budgettet i lånets løbetid på 25 år.

Der er vedtaget en fireårig plan for anlægsinvesteringer på samlet 30 mio. kr. for havnene i Bagenkop, Rudkøbing, Ristinge og Strynø. Finansieringen sker ved lånoptagelse. Efter frigivelse af anlægs midlerne følges projektet i fagudvalget.

Vi er enige om at afsætte 5 mio. kr. til den fortsatte byggemodning.

Parterne er enige om, at der fortsat skal arbejdes på at samle de kommunale aktiviteter på færrest mulige kvadratmeter, så overskydende kommunal bygningsmasse kan afhændes.

Anlægsprojekter (angivet 1000 kr.)	2025
Medfinansieringspulje på erhvervs- og turismeområdet i forbindelse med fondssøgning	300
Cykelknudepunktnetværk	158
Sygeplejeklinik i Nord	200
4-årig investeringsplan for havnene med samlet fleksibelt rammebeløb på 30 mio. kr.	7.500
Ny daginstitution	24.000
Byggemodning	5.000
Salg af nye udstykninger	-2.000
Sikre cykelveje fra Nord til Syd og trafikforhold i Rudkøbing	300

- Finansiering via overførsler fra 2024 til 2025 fra projekt til trafikdæmpende foranstaltninger 2024	-300
Landsby- og områdefornyelse (egenfinansieringsandel)	400
Trafikdæmpende foranstaltninger og etablering af affaldsøer som trafikchikane	500
Vigeplads Helsned	300
Gasværksgrunden omdannes til grusbelagt parkeringsplads inkl. beplantning	300
Salg af dele af Gasværksgrunden	-100
Parkeringsplads ved Humblehallen	80
Toiletfaciliteter ved Ristinge Strand	140

Optagelse af lån

Klimasikring og energirenovering af kommunale bygninger fortsætter i 2025 og lånefinansieres.

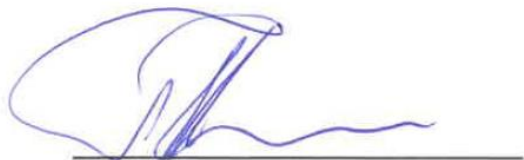
Der optages lån fra særskilt lånepulje til ny daginstitution, ligesom der trækkes på låneadgangen til havneinvesteringer hen over overslagsårene.

Likviditet

Der arbejdes videre med likviditetsopbygningen og fastholdelse til minimum 1.000 kr. pr. indbygger i 2025. Der er budgetteret med et budgetværn på 3 mio. kr. vedr. forventet overførsel af driftsbevillinger mellem årene samt generelle reserver på 7,5 mio. kr. i 2025.

Den samlede likviditetsforbedring for 2025 er 0,5 mio. kr.

Rudkøbing den 21. september 2024

Tonni Hansen
Borgmester (F)

Ulrik Pihl
Gruppeformand (F)

René Larsen
Gruppeformand (A)

Jørgen Nielsen
Gruppeformand (C)

Ulrik Kølle Hansen
Gruppeformand (V)

Jesper Skovhus
Gruppeformand (I)

Peder Hansen
Løsgængere

Brian Dalsgaard
Løsgænger